

Sygn. akt II CSK 65/06

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa M.C.

przeciwko J.K. i S.K.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 kwietnia 2006 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 29 czerwca 2005 r., sygn. akt [...],

odrzuca skargę kasacyjną i zasądza od powoda na rzecz pozwanych 3600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

W skardze kasacyjnej, wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 29 czerwca 2005 r., powód, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, przedstawił kilka pytań odnoszących się do stanu faktycznego sprawy, których rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy jest jego zdaniem konieczne.

Dla wyjaśnienia czy taki sposób sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W poprzednim stanie prawnym, przed zmianą kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego... (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) określony w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. wymóg kasacji dotyczył przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie kasacji do rozpoznania. Jak jednolicie przyjmowało się w judykaturze, stanowiły je okoliczności nawiązujące wprost do treści ówczesnego art. 393 k.p.c., zgodnie z którym Sąd Najwyższy z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w § 2 mógł odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, albo gdy kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Obecnie obowiązujący przepis art. 398⁴ § 1 w jego punkcie 3 ustanawia wymóg zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia. Odmienną treść w porównaniu z poprzednio obowiązującym przepisem art. 393 § 1 k.p.c. zawiera też obecny art. 398⁹ § 1, który sformułowany został jako przepis pozytywny określający przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występują istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Na tle omówionych zmian ustawowych powstaje wątpliwość czy dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wystarczające jest powołanie się przez skarżącego na jakiegokolwiek względy, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, czy też argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi nawiązywać do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu.

Podkreślenia wymaga przy tym, że nie chodzi tu o uzasadnienie wniesienia (złożenia) skargi kasacyjnej, funkcję tę bowiem spełnia uzasadnienie jej podstaw, lecz o wskazanie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Dlatego nie spełnia obowiązku określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. odwołanie się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, stanowiącego odrębny element konstrukcyjny skargi kasacyjnej.

Zawarty uprzednio w art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. wymóg przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie kasacji do rozpoznania wprowadzony został w związku z instytucją przedsądu. Jego stworzenie umożliwić miało stronie wnoszącej kasację przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie kasacji pod kątem dopuszczenia jej do rozpoznania. Jak wskazywano w orzecznictwie (postanowienie SN z dnia 9 lipca 2000 r., II CKN 1385, OSNC z 2001 r., nr 3, poz. 51) bez tej argumentacji nawiązującej wprost do treści art. 393 k.p.c. kasacja byłaby środkiem odwoławczym niepełnym, a selekcja wnoszonych kasacji, dokonywana przez Sąd Najwyższy w ramach przedsądu - nazbyt dowolna. Analogiczną funkcję spełnia w obecnym stanie prawnym przepis art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

Uznanie - w oparciu jedynie o argumenty wykładni językowej, a z pominięciem funkcji tego przepisu - że określony w nim obowiązek zostaje spełniony przez wskazanie dowolnych okoliczności, uzasadniających w ocenie skarżącego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy (np. wyrok jest krzywdzący dla strony), pozbawia wymóg ten istotnego znaczenia dla realizacji celu, dla którego został ustanowiony, czyniąc go z tego punktu widzenia zbędnym. Sąd Najwyższy badając skargę kasacyjną pod kątem

jej przyjęcia do rozpoznania może bowiem podjętą w jego wyniku ocenę oprzeć jedynie na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ k.p.c. Z punktu widzenia dokonującego tej oceny byłby to więc stan rzeczy dający się przyrównać do sytuacji, gdy skarga kasacyjna nie zawiera w ogóle wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania lub nie zawiera jego uzasadnienia, co jednak musiałoby prowadzić do jej odrzucenia.

Wymóg zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienia stanowi element konstrukcyjny skargi, którego niedochowanie powoduje, że skarga dotknięta jest brakiem nieusuwalnym i w związku z tym podlega odrzuceniu a limine. Z uwagi na tak daleko idące skutki powinien on być określony w sposób na tyle jasny i jednoznaczny, by skarżący mógł przy sporządzaniu skargi kasacyjnej wyrobić sobie przekonanie w jaki sposób może go wypełnić, a równocześnie by ocena jego spełnienia oparta była na jednakowych w każdym przypadku kryteriach. Przyjęta wykładnia art. 398⁴ § 1 pkt 3 pozwala spełnić te postulaty.

Pytania, które skarżący sformułował jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powyższym wymogom nie odpowiadają, skoro w żaden sposób nie odnoszą się do przesłanek określonych w art. 398⁹ k.p.c.

Z tych względów należało orzec jak w sentencji (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).